

Küresel Krizin Ekonomik ve Sosyal Boyutu, Ülkemiz Sanayi Politikası Üzerine Yansımaları

Nihat ERGÜN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ülkemizde bundan 6.5 yıl önce başlayan atılım süreci hayati derecede önem taşımaktadır. Türkiye'yi hedefleriyle buluşturacak bu sürecin zarar görmeden sürdürülmesi ve Türkiye'yi dünya liginde rekabet eden bir ülke haline getirmek için Hükümet olarak durmadan çalışmaktayız.

Bakanlığımızın ana ilgi alanlarının sanayi, ticaret ve tüketim olması münasebetiyle gerek yurt içi gerekse yurt dışı piyasalarda gerçekleşen ekonomik gelişmeleri yakından takip ederek, bu gelişmelerin ülkemize muhtemel etkileri üzerinde kapsamlı çalışmalar sürdürmekteyiz.

Tüm dünyayı etkisi altına alan küresel finans krizi ülkemizi de belirli bir ölçüde etkilemiştir. Krizin etkileri ilk hissedilmeye başlandığı andan itibaren hükümet olarak gelişmeleri titizlikle takip ettik ve gerekli önlemleri hayata geçirdik. Bundan sonraki süreçte de yeri geldiğinde gerekli önlemleri hızla uygulamaya koyacağız. Türkiye, krizle mücadele sürecinde başarılı bir sınav vermiştir. Bu durum görmezden gelinemeyecek kadar açıktır.

Küresel finans krizinin piyasalar üzerinde oluşturduğu dalgalanma, elbette ki ilelebet sürmeyecektir. Nitekim, hükümet olarak aldığımız tedbirlerin sanayi üretimine etkileri Mart ayından itibaren görülmeye başlanmıştır. 2009 Mayıs ayı imalat sanayinde kapasite kullanım oranı geçen yılın aynı ayına göre 12 puan azalarak yüzde 70,4 seviyesine inmiş, ancak bir önceki aya göre 3,6 puan artarak son 6 ay itibarıyla en yüksek düzeye ulaşmıştır. Şubat ayında en düşük seviyesine gelen kapasite kullanım oranında son 3 ayda 6,6 puanlık artış yaşanmıştır. Bu tablonun ortaya çıkmasında hükümetin aldığı tedbirlerin etkisi büyüktür.

İşyerlerinde 2009 yılı Mayıs ayı üretim miktarı bir önceki aya göre yüzde 7,6, satış miktarı da yüzde 6,4 oranında artış göstermiştir. Haziran ayında bu oranlardaki artış eğiliminin sürmesini öngörmekteyiz.

Kapasite kullanım oranlarındaki iyileşme, sanayi üretimindeki artış eğiliminin de ciddi göstergesidir. Kapasite kullanım oranındaki Mayıs ayı verileri, Türkiye ekonomisinde iç talepte yaşanan canlanmayı göstermektedir. Ancak, iç talepteki canlanmayla birlikte dış talepteki canlanma da aynı ölçüde önemlidir. Yaşanan küresel finans krizinin etkisiyle dünya çapında bir talep daralması gözlenmektedir. Dolayısıyla dış talepte ciddi bir toparlanma olmadan iç talepte beliren canlanma etkisi sınırlı düzeyde kalabilir.

Önümüzdeki süreçte hızlı bir yükseliş beklemek de doğru olmaz ancak, alınan ve yeri geldiğinde alınacak tedbirler, özellikle de yeni teşvik sisteminin hayata geçmesiyle birlikte gerçekleşecek ekonomik gelişmeler üretime olumlu yansımaya olacaktır.

Kapasite kullanım oranları Mayıs ayı verileri, sanayi üretim endeksinden önce açıklandığından Mayıs ayı sanayi üretim endeksinin de yükselmesini bekliyoruz. Bu rakamlar, ekonomide yavaş da olsa toparlanmanın başladığını ortaya koymaktadır.

Kapasite Kullanım Oranındaki olumlu gelişmeye paralel olarak Türkiye'nin Nisan ayı sanayi üretim endeksi, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 18.5 azalma gösterirken, bir önceki aya göre ise yüzde 1.4 oranında artmıştır.

Türkiye'de sanayi üretim endeksi, ekonomik büyümemizle ilgili önemli sinyaller veren bir göstergedir. Küresel finans krizi nedeniyle sanayi üretiminde önceki yıla göre görülen olumsuz gelişmelere rağmen açıklanan sanayi üretim endeksi verileri ekonomimizdeki olumlu gelişmeyi ortaya koymaktadır.

Bütün dünyada sanayi üretiminde düşme eğilimi devam ederken, Türkiye'de Mart ayından itibaren bu eğilimin durması ve yükseliş trendine girmesi önemlidir. ÖTV ve KDV indirimleriyle piyasada meydana gelen canlanma, stokların erimiş olması ve yeniden bazı sektörlerde üretimin başlamış olması artış trendini de beraberinde getirmiştir.

Ortaya çıkan tabloyu bir önceki yılın rakamlarıyla değil krizin etkilerinin hissedildiği önceki aylarla mukayese etmek daha sağlıklı olacaktır.

Nisan ayı verilerine bakıldığında sanayi üretimindeki düşüşün hız kesmeye devam ettiğini ve gerilemenin durduğunu söyleyebiliriz. Sanayi üretimindeki artış, kapasite kullanım oranındaki iyileşme ile birlikte değerlendirildiğinde reel sektörün giderek toparlandığını bizlere göstermektedir.

Türkiye'de sanayi üretimi istikrar kazanmaya başlamıştır. Ancak burada hızlı bir toparlanma beklemek yerine istikrarlı ve sürdürülebilir bir iyileşmeyi yakalamak önemlidir. Biz bu yöndeki iyi niyetimizi muhafaza ediyoruz. Önemli olan bundan sonraki süreçte ekonomik aktörlerin, Türkiye'de herhangi bir karamsarlığa kapılmadan gelişmeleri dikkatlice izlemeleri ve ihtiyatlı bir iyimserlik içinde üretimin, yatırımın devam edebilmesini sağlamalarıdır.

Sanayi üretim rakamlarındaki iyileşmenin önümüzdeki birkaç aylık çıkışla desteklenmesi halinde ekonomimizde toparlanma süreci de daha istikrarlı bir zemine kavuşmuş olacaktır.

Tüm bu parametrelerin yanında sanayicinin güven endeksinde ve reel sektör güven endeksinde de Şubat ayına göre Mart ayında artış gözlemlenmiştir.

Hükümet olarak Türkiye'nin bu krizden diğer ülkelere göre en avantajlı şekilde çıkacağına inanıyoruz. Önümüzdeki dönemde Türkiye'yi yatırımlar noktasında da bir cazibe merkezi haline getireceğiz.

SANAYİ STRATEJİSİ...

Bu arada Sanayi ve Ticaret Bakanlığı olarak 'Sanayi Stratejisi' oluşturmak amacıyla yürüttüğümüz çalışmalara hız verdik.

Türkiye'nin bir sanayi politikası, sanayi stratejisi oluşturması her şeyden önce ülkemizin yararına olacaktır. Bu görev, 2007 Ekim ayında Sanayi ve Ticaret Bakanlığımıza verilmiş ve çalışmalar bakanlığımız ile DPT'nin koordinasyonunda devam etmektedir. Sanayi stratejimizin uzun dönemli vizyonu 'orta ve yüksek teknolojlili ürünlerde Avrupa ve Avrasya'nın üretim üssü olmak' olarak belirlenmiştir.

2010-2013 yıllarını kapsayan 'Türkiye Sanayi Stratejisi'nin genel amacı ise 'yüksek verimliliğe sahip, yüksek katma değer oluşturabilen, etkin altyapı hizmetleriyle desteklenen cazip bir yatırım ve iş ortamı ile nitelikli iş gücüne sahip, çevreye duyarlı, bilgi tabanına dayalı, rekabet gücü yüksek bir sanayi yapısına dönüşümü hızlandırmak, sektörlerle özgü sorunları ve sektörlerin yapısını da dikkate alarak Türk sanayinin kilit sektörlerinin rekabet gücünü artırmak' olarak tespit edilmiştir.

Günümüzde küresel rekabet hızla kabuk değiştirmektedir. Artık ucuz işgücü ve hammaddeye dayalı stratejiler çerçevesinde rekabet edebilmek zorlaşmıştır. Bunun yerine etkin işleyen bir piyasa mekanizması, elverişli bir yatırım ortamı ve kurumsal yapı, beceri düzeyi yüksek bir işgücü ve daha da önemlisi nitelikli ve ucuz işgücü sağlayan altyapı sektörlerinin mevcudiyeti gereklidir. Bu arada üretimin katma değerinin artırılması için de uzmanlaşma, yenilikçilik kapasitesinin artırılması, tasarım ve lojistik gibi pek çok unsurun dikkate alındığını görüyoruz.

Günümüzde küresel gelişmelerin ülkeleri olumsuz etkileme riski artmış ve rekabetçiliğe verilen değer her zamankinden daha önemli hale gelmiştir. Ülkemizin büyüme süreci ise rekabet gücümüzün artışına bağlıdır. İşte bu yüzden ki bizler de ülkemiz için artık elzem hale gelen 'sanayi politikası ve sanayi stratejisi' çalışmalarına hız vermiş bulunuyoruz. Bu çalışmalarda özellikle ekonominin bütününde verimlilik artışı sağlayabilecek alanlara odaklanmaktayız.

Söz konusu çalışma ile ileri teknoloji kullanan sektörlerin üretim ve ihracat içindeki ağırlığının artırılmasını, düşük teknoloji sektörlerinde katma değeri yüksek ürünlere geçilmesini, becerilerini sürekli geliştirebilen şirketlerin ekonomideki ağırlığının artırılmasını ve seçilmiş bazı sektörlerle teşvik vermek yerine tüm firmaların verimliliğini yükseltmeye yönelik politikaların hayata geçirilmesini hedeflemekteyiz.